

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL III

Nr. 21.

Brașov, Joi 26 Ianuarie

1889.

Brașov, 25 Ianuarie v.

Trista întâmplare a morții prințului de coronă a făcut să începeze pentru câteva zile luptele parlamentare din capitala ungară provocate de legea militară.

Acastă pauză au folosit-o oficioșii lui Tisza cu prisos și spre a face reclamă pentru el. După raporturile lor, Tisza, care în urma nenorocirii plecase imediat la Viena, a fost în zilele aceste de grea cercare singurul sfătuitor al monarhului obidat și numai în urma stăruințelor lui s'ar fi decisă Majestatea Sa a comunica popórelor deplinul adevăr despre morțea prințului de coronă.

După probele, ce le-au dat până acuma, la multe ne puteam aștepta din partea oficioșilor tizaziști, numai la aceea nu, că vor folosi morțea prințului de coronă pentru scopurile lor de partidă. Der și-au găsit beleaua cu foile opoziționale.

Cu totu dreptul îi impută acum foile opoziționale ministrului-președinte Tisza, că densul a făcut pe președintele camerei deputaților să declare în parlament, că toate scirile lățite despre morțea prințului de coronă sunt neadeverate și că a murit în urma unui atac de apoplexie. Câteva ore după acesta solemnă constatare apără comunicatul foiei oficiale, care desminte vorbele președintelui camerei într'un mod flagrant.

Se constată, că dl. Tisza a primit Mercuri seara o telegramă care dicea, că prințul a murit în urma unei împușcături. În aceeași seară ministrul-președinte a convenit cu Pechy în clubul guvernamental, așaderea nu mai încapă îndoieală, că declarația președintelui camerei s'a stabilit în înțelegere cu ministrul președinte. Cu toate acestea oficioșii lui Tisza cutază a susține, că acesta a dat monarhului sfatul, ca să se publice adevărul despre morțea prințului.

Ce se vede însă? Insuși organul ministrului de externe „Fremdenblatt” vine acum și desminte categoric știrile aduse de oficioșii ungari, că tocmai Tisza ar fi stăruit pe lângă monarh, ca să se publice cauza morții prințului Rudolf. Când a sosit Tisza în Viena, dice numita foie, lucru era deja hotărât și deja era dată imputernicirea mai înaltă pentru publicarea comunicatului, care arată cauza morții, și tocmai erau ocupați cei din ministerul de externe cu redactarea lui.

Desmintirea acesta este foarte pisătoare pentru ministrul-președinte unguresc și ea de sigură că nu va contribui a micșora opozițiunea ce se face lui Tisza în cestiunea legii militare.

După ce s'a întors de la Viena, înainte de îmormentarea prințului de coronă, se dice că a fost interpellat dl. Tisza în clubul său, decă nu cumva în urma morții

prințului de coronă s'a ivit vre-o schimbare în afacerea legii militare. Ministrul-președinte se fi declarat, că după îmormentarea se va continua simplu dezbaterea și că în privința paragrafilor 14 și 25 nu crede a fi lucru leal să se folosescă de tristula casă ală morții prințului Rudolf spre a dobândi concesiuni.

Decă nu-i dă mâna lui Tisza să dobândescă concesiuni, nici nouă nu ne dă mâna să ne abatem delă calea pe care am pornit în interesul patriei — răspundă opoziționali.

Se vorbește, că șansele paragrafilor cu pricina (14 și 25) devin totu mai rele și după manifestațiunile, ce se fac în contra lor în cercurile electorale unguresci, se crede că cu greu vor fi primiți de dietă.

Se mai asigură că în cercurile magnaților se manifestă o viață opoziție în contra legii militare, mai ales în contra unor dispozițiuni ale ei, așa că guvernul nu va ave în camera magnaților mai puține dificultăți, ca acelea ce le-a întâmpinat în camera deputilor.

Vineri se vor începe în dietă dezbaterile asupra legii militare. Până atunci se pot constata două opozițiuni foarte semnificative. Mai întâi blamagiunile l'au suferit oficioșii unguresci cu reclamele lor pentru atotputernicia lui Tisza Kalman, — altă doilea idea ce s'a născut în în capetele politicilor unguresci, că acum după morțea prințului de coronă s'ar pute storce mai ușor concesiuni cu privire la paragrafi cei mai mult combătuți ai legii militare.

Morțea prințului de coronă Rudolf.

Correspondentul diarlui „Budap. Tagblatt” spune, că dintre toți membrii familiei împărătesce cea mai mare tără în fața nenorocirii a dovedit împărătesa Elisabeth, care a scutit și și exprime marea durere și a fost cu ochii deschiși la toate ce se petreceau în palat. — Der Majestatea Sa? Cel ce a fost mai greu cercat de sorțe, tatăl marinos, care a fost înșelat în speranțele sale cele mai bune? Cei ce încunjurau pe Majestatea Sa spună, că durerea nespūsă a acestui tată iubitor s'a manifestat în modu cel mai sfășietor de inimă. Der natura eroică a monarhului nu l'a părăsit nici acuma. Lumea din afară vede numai, că trāsurile feței lui Francisc Iosif I. s'ar arăt în puține ore cu ani mai bătrân; de altminterea împăratul își stăpănescă durerea în mod admirabil. Mânduși drept este umbletul său și organul lui e tare și sonor. Din timp în timp ce li drept nu mai pte birui nici această natură eroică în contra durerii, der afară de înalta sa soție nimenea nu este martor când se exprimă durerea părintelui. În noptea după sinuciderea prințului de coronă Majestatea Sa s'a încuiat în camera sa de dormit. Ne putem ușor închipui, că aceste ore n'au fost dedicate odih-

nei. Indată după orele 3 de dimineță împăratul a eșit deplin îmbrăcat din camera de dormit. Elu întrebă pe mareșalul curții, principele Hohelohe scurtă: „Unde-i?” — Prințul răspunde: „In camera de dormit, Majestate.” Și împăratul merse cu pasu firmu mai departe — la coștiugul fiului său. Vre-o douăzeci de minute a stat Majestatea Sa aici singur cu mortul... Când se crepa de ziua împăratul era la gara de vest. Princesa Gizella și Prințul Leopold de Bavaria sosiră. Altă iritațiune, alte lacrimi. În timp de trei-șeci și șeșede ore monarhul nostru n'a închis ochii, n'a mâncat și n'a bătut nimic. Cele mai teribile iritațiuni făcuse se se sguđuie această natură de feru, a căreia putere de rezistență era încă mărită prin aceea, că este pētrunsu de cea mai înaltă a sa chiămare.

Imbulzela publicului la îmormentare a fost atāt de mare, încāt a degenerat în adevărate tulmule. Peste o sută de mii de omeni s'embulziau la capela palatului. Deja peste nopte se postă mulțimea de omeni astfel, încāt dimineața sta pe întregul loc de palat omă lângă omă. Când se încep intrarea în capelă, se produse o imbulzală ce nu se pte descrie; 9 persoane au fost greu rănite, vr'o 30 femei au leșinat. A trebuit să vie armata și cu latul sabiei să oprască valurile de popor. Der poporul cută să spargă cordonul militar; cu această ocaziune au fost călcate în picioare și greu rănite trei femei. După amēdodon fete și unu copil au fost asemenea greu răniti în imbulzală. Cu totu au fost răniti 25 de omeni, între cari două persoane prin lovitură de sabie de cătră soldat. La 4 ore d. a. s'a sistat intrarea în capelă din ordin mai înalt.

Correspondentul special al diarlui „Budapester Tagblatt” scrie din Viena cu data 4 Februarie: „Protocolul de obducțiune s'a publicat der el n'a adus soluțiunea așteptată a problemei posomorite. Omul primește din documentul, cam laconic compus, impresiunea: că toate câte le conține sunt adevărate, der că nu toate câte în cazul acesta trist se țin de adevăr, au fost primite în documentul celor trei obducenți. Acesta conține destule lacune. Ce privește abnormitățile aflate în formarea craniului, nu pte fi îndoieală, că ele sunt recunoscute de psihiatra modernă ca condițiuni ale inclinațiunii spre repentină alienațiune mentală. Pe când se ține aici, conț de această împrejurare, nu pte nimenea să și supprime mirarea, că în actul de obducțiunii publicat nu se arată diametrul ranei unde așit glonțulu. Și această lacună e de natură de a întrî îndoieală, ce există aici, ca și în Ungaria, în privința faptului sinuciderii. Se dice aici, că decă rana este de faptă de 7 milimetre, cum s'a vorbit la autopsia cadavrului, s'ar decă ar fi chiar mai mică, acesta s'ar fi publicat neamănătat, că prin aceea s'ar fi adus cea mai mare dovadă pentru plausibilitatea sinuciderii. Deorece însă actul oficial tace despre lărgimea ranei produse la eșirea glonțului, și dicu omeni, că diametrul trebuie să fi mai mare decât 7 milimetri și pte încă multu mai mare. Se așteptă însă cu siguranță, că după imor-

mēntare se va face o publicare oficială, care va lumina acestu punctu al protocolului.”

„Din Meyerling seu din Baden nu se pte afla absolutu nimic despre aceasta. In Meyerling servitorii dela castel, precum și personalu forestieru sunt separati hermeticu și isolați de orice atingere cu lumea din afară. Este fapt că locuitorii din Meyerling au aflat versiunea oficială a sinuciderii numai din Viena.”

„Pe aici domnesce o mare nervositate în privința procederei cercurilor oficiale și se ntrăbă omeni de ce s'a publicat mai întâi oficialu atacul de apoplexie a inimei? Urmarea este că pe aici impresiunea e generală, că s'au retăcută lucruri însemnate.”

„Fremdenblatt” din Viena publică o desmintire interesantă de următorul cuprins: „Intre multele neesacte istorisirii a împrejurărilor ce au dat naștere publicațiunii dela 1 Febr. în foia oficială „Wiener Tgblt.” asupra morții prințului de coronă Rudolf, întelnim și acea împărtășire, că ar fi fost lipsă de întevinierea deosebită a ministrului-președinte Tisza, spre a se delătura bannuile ce s'au ridicat în contra cererii de a se espune pe deplin starea adevărată a lucrului. Acestă împărtășire, precum ni-se asigură din partea cea mai competentă, nu corăspunde faptelor. Când a sosit la Viena ministrul-președinte Tisza și a făcutu vizită ministrului de externe Kalnoky, se deduse deja prea înalta imputernicire spre a se publica adevărata stare a lucrului fără nici o rezervă și deja se compunea publicațiunea respectivă.” — Cutezarea oficioșilor unguri, cari au schimosit faptele, spre a face erăși reclamă pentru șeful lor, apare în urma acestei desmintiri într'o lumină foarte pisătoare.

„Inainte cu vre-o câțiva ani” — scrie „Ellenzek” — „ne veni din Praga știria, că tinerul Principe de coronă, care pe atunci trăia în societatea aristocraților boemi, s'a exprimat foarte nefavorabil despre aristocrația maghiară. Elu s'a schimbat cu totu mai târziu. În vârstă bărbătescă, magnații maghiari îi erau cei mai buni prietini, cărele Karolyi Pista, contele Teleki Samu și alții sunt tot atâtea doved; cătă în trecut arhiducele Rudolf și societatea maghiară, obiceiurile maghiare. Și-a adus pe tânăra și frumoasă sa nevastă în cercul societății din Budapesta, la balul „Kulturgylet”-ului, la seratele casinei naționale. Acași la Karolyi Istvan principele de coronă a petrecut timp îndelungat împreună cu principesa de coronă: o distincțiune de care nu s'a mai împărtășit nici unu aristocrat. Contele Teleki Samu și-a trimis rapoartele de-adreptul lui. Arhiducele le-a împărtășit apoi familiei și amicilor lui. La vânători, aristocrații maghiari au fost totu în jurul lui și cu densu își petrecea totdeauna adevăratu unguresce, pre lângă muzică țigănească și ciardasuri.”

Contele Bombelles, mareșalul curții prințului Rudolf, părăsesce pentru mai multu timp Viena. Bratfisch, birjarul prințului de coronă, a fost primit în audiență de Majestatea Sa. Cu această

„Gazeta” iese în fie-care zi
Abonamente pentru Anstro-Ungaria
Pe unu an 12 fl., pe șeșe luni
5 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu an 40 franci, pe șeșe
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se enumeră la toate ofi-
ciile postale din într și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentu pentru Brașov:
la administrațiune, piațamare
Nr. 22, etajulu I.: pe unu an
10 fl., pe șeșe luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe unu an 12 fl., pe
șeșe luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atāt abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plă
mainte.

ocasiune birjarul a dat îndărăt un act de peptu ce primise ca daru dela prințul de coronă.

„Pol. Corr.“ scrie că, după informațiunile ce le are, șgomotele, cumcă princessa de coronă Stefania ar avé de gându să părăsescă pentru totdeuna Austro-Ungaria, trebuiesc primite cu cea mai mare precauțiune. Din contră, numita fôia află din isvoru demnu de încredere, cumcă princessa de coronă s'a exprimată, că pré multu iubescă părechea împărătescă, pe archiducesa Elisaveta (fîca ei), Austro-Ungaria și Viena, decâtu ca să i pôtă părăsi; prin nenorocirea ce i-a lovită pe toți împreună, se simte și mai strîns legată de ei.

„Epoca“ spune, că *Regele și Regina României* au trimisă Duminecă la Viena o splendidă coronă, ca să se depună pe cosciugul archiducelui Rudolf.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulă biuroului de coresp. din Pesta)

Imormântarea prințului Rudolf.

Viena, 5 Februarie, 10 ore nop-tea. — Indată ce s'au închisă porțile bisericeii palatului, ne mai fi-indu admisă publicul, se adunară părinții, soția și surorile răposatului prinț de coronă în jurul catafalcului spre a-și lua ultimul adio.

În orele prime de după amedî gardele împărătesci se aședară pe Franzens-ring. Sosirea jalnicilor ôșpeți cu trăsurile a durat una oră. La 4 ore sosiră membrii familiei împărătesci înaintea micii porți a bisericeii capușinilor, unde iau primită maresălii curții Hohenlohe și Hunyadi și Guardianul conducendu-i prin coridorul mănăstirei în biserică, care era îmbrăcată totă în negru. În mijlocul bisericeii se afla catafalcul. Coșciugul se luă jos de pe patul unde era espus, puindu-se în mișcare conductul funebral între sunetul clopotelor, conformu programei.

Când carul funebral a ajuns înaintea porții mănăstirei capușinilor, Impăratul, părechea regală belgiană, archiducii și archiducesele, precum și cei mai de frunte ôșpeți din intru și din afară intrară în biserică. Archiepiscopul Gauglbauer împreună cu membrii caputului catedralu așteptau coșciugul la porța bisericeii și îl conduseră în biserică. Pe când se binecuvântau rămășițele pămîntesci, ale prințului de coronă Maiestatea Sa Impăratul, care observa o ținută plină de pietate, nu își luă în totu timpul ochii de pe coșciug. Dup'aceea a cântat

corul dela curte „Libera“. Impăratul păși apoi înainte lângă coșciug spre a face o ultimă evlaviôsă rugăciune, apoi împreună cu archiducii Carolu Ludovicu, Franciscu Ferdinandu, cu prințul Bavariei cu prințul Philipp de Coburg petrecu coșciugul până în criptă, unde după cea din urmă binecuvîntare maresălii curții, principe Hohenlohe a predat cadavrul în grija și păstrarea Guardianului.

Impărătesa, princessa de coronă Stefania, archiducesele Gisela și Valeria nu au luat parte la conductul funebral, ci în totu timpul înmormântării s'au aflat în biserica palatului de pe Iosefsplatz, cufundate în evlaviôsă rugăciuni.

Mulțimea nenumărată de popor observă cea mai esemplară ordine în totu timpul înmormântării. Încă înainte de 5 ore s'era actul funebral a fost terminat.

SCIRILE ȚILEI.

Traianu Doda sub esecuția. Sub titlul acesta cetim în „Erdelyi Hirado“ dela 4 Februarie: „Comunitatea de avere, ală căreia președinte este Traianu Doda, împrumutase lui Carolu Tatartzy, arendatorul băilor Herculane, care reposesă în anul trecut, suma de 10,000 fl., fără ca să fi primită pentru această garanția prescrișă prin statute. Totă garanția a constat într'un document, prin care i se asigură comitetului o cautiune mai mare. Avera lui Tatartzy însă venind la licitația, erariulă, pentru o sumă mai mare, își insinuă pretenția sa asupra cautiunei de mai sus și încă cu dreptul de prioritate. Indată ce înțelese despre această fișpanul Iakabffy Imre, care este tot-odată și comisariu guvernamentală ală comunității de avere, întreprinsă pașii necesari pentru a asigura fondul comunității contra pericolului de a perde cele 10 mii. În scopul acesta fiscalul comitatensu Sulyok Arpad se prezentă în ziua de 31 Ianuarie la Caransebeș și eseouă pe generalul Doda, precum și pe ceilalți fruntași ai comunității de avere, cari altmintrelea sunt aderenții partidului politic al lui Doda. Generalului, pe lângă suma de 2400 fl. bani gata, i-s'a pus sub sechestru și a treia parte din pensiunea sa. Totu asemenea s'a întemplat și cu averea răposatului vice-colonel Seracinu, precum și cu averea mobilă și imobilă a locotenentului Curescu. Din cauza această în Caransebeș e mare consternațiune“. Etă un fișpanu, care de multu ce se interesă de averea grănițerilor a găsit nodu în pupură ca să aducă în bănuială esemplara administrației a acestei averi și astfel să i pôtă mai ușor înfige administrația ungurescă ghiarșle în averea românescă!

O filială nouă a Școlii române. „Revista Politică“ din Sucéva scrie: „Membrii societății „Școla română“, cari locuesc în Cernăuți, invitați fiind de d-lu M. Pitei, consiliaru la curtea de apel i. p., s'au întrunit în 15 Ianuarie a. c. în localitățile societății pentru cultura și literatura română și au decis unanimu, ca să înființeze și în capitala țării o societate filială a Școlii române, alegendu un comitetu de 5 membri și adecă: D-lu M. Pitei, președinte, d-lu N. Ieremievic-Dubău, vice-președinte; d-lu Gr. Halipă, secretar; d-lu Ilie Luță, cassar; d-lu Ilie Dimitroviu controlor.

Faptă bună. D-lu Aureliu Petcu, preotul în Cheveșul mare, a dăruită bisericeii de acolo o cădelniță de argintu în preț de 30 fl.

Cutremur de pământ. În Checia-română s'a simțit la 24 Ianuarie un cutremur de pământ, care a ținut vr'o șese secunde. S'au spartă ferestre la mai multe case.

Bal în Timișoara. Balul damelor române din Timișoara se va ține la 16/4 Februarie 1889 în Timișoara în reduta hotelului „Principele de coronă“ din cetate în favoarea școlii române de fete din Timișoara-Fabric. La acest bal invită comitetul arangiator: Ana Ardeleanu președintă, Helena Schelegian, Valeria Iurma, Vilma Milu, Sofia Chindia, Emilia Arsenoviciu secretară, Aneta Adamu, Evelina Micu, Emilia Brașovan, Helena Pap, Ana Cornea casieră, Ana Iovi, Christina Maniu, Victoria Manția, Persida Janu. Bilete de familie 3 fl., Bilete de persoane 1 fl. Logia 5 fl. Începutul la 8 ore s'era. Bilete de intrare se potă căpeta la casiera d-na Ana Cornea în Fabricu și la d-na Aneta Adamu în cetate, în casele Mocioniane, er în ziua balului la casa. Contribuiri benevole sunt a se adresa la d-na Ana Ardeleanu în Timișoara-Fabric Nr. 604. Damele sunt rugate a se înfășiă în costum național.

Gimnasiu s'rbesc. Fratele repausatului patriarchu din Carloviț, Angelicu, a oferit în numele său și al repausatului patriarchu o sută-două-zeci de mii de florini pentru clădirea unui gimnasiu în Carloviț.

Din Deva. D-lu Augustu A. Nicoră din Deva ne trimite o declarația de optu rânduri în contra corespondenței d-lui F. H. Longin publicată în Nr. 14 ală foi noastre. Deorece această declarație e cu totul personală și nu cuprinde nici măcar un singur argument în contra memoratei corespondenței, nu o putem publica.

Desbaterile asupra legii militare.

În 28 Ianuarie n., înaintea camerei deputaților mare mulțime de popor și mai multă poliția ca altădată. În cameră galeriile pline.

Raportorul *Munich* vorbi pentru cea din urmă dată, susținendu proiectul de lege militară.

Ministrul *Tisza* spune, că a primit scrisori anonime, în care e amenințat cu mörte.

Contele *Apponyi* vorbi două ore și jumătate pentru moțiunea sa. Aplause, șgomotu, și în sală și pe galerii.

Ministrul *Tisza* începe a vorbi, opoziția îl intrerupe. Președintele *Pechy* sună mereu clopotelul, der nimenea nu-l bagă în seamă. *Tisza* erăși începe a vorbi. Opoziția îi strigă: „Dă-ți mai bine demisiunea!“ *Tisza* erăși începe, opoziția din nou îi strigă: „Ți vei da dimisia?“ Președintele sună și amenință, drépta-l aplaudă, stanga murmură.

În fine *Tisza* pôte vorbi. Amintescă erăși de scrisorile anonime, opoziția cere să i-le arate. Ministrul dice, că nu vrea să ocupe camera cu copilării, der cei cari voesc, le potă vedé. Începe a polemisa cu *Apponyi*, opoziția îi strigă acestuia „eljen“ și aplaudă; de trei ori se repetă această scenă. Cătră sfârșitul vorbirei lui *Tisza*, unii deputați din stanga estremă se ridică dela locurile lor și arătară cu degetele spre galeria din mijloc și din stanga. Toți deputații își îndreptară privirile într'acolo. Deodată răsuna strigătul: „Suntă agenți secreți ai poliției în cameră! Au pus polițiști secreți să ne supravegheze! E o rușine o astfel de procedere!“ Mai mulți deputați din stanga estremă săriră dela locurile lor, strigau, gesticulau, ridicau brațele și arătară spre galeria. Câteva minute dură această scenă. Președintele sună din rășputeri, der înzardă. De pe galerii trebui să fiă îndepărtați doi civiliști, cari erau cunoscuți ca polițiști secreți. Din stanga se strigă din nou: „E o rușine a pune parlamentul ungurescu sub supraveghiere polițienescă și reprezentanții poporului a desbate sub paza poliției!“ Un sfert de oră mai dură această larmă.

În fine *Tisza* încep erăși să vorbescă. Din nou urmară intreruperi. Drépta își perdă răbdarea, membrii ei se ridică de pe scaune, cerură să fiă admoniată *Hoitsy*. *Tisza* făcu apel la cameră să primescă legea în interesul monarchiei și al patriei. Drépta strigă „eljen *Tisza*“, opoziția strigă „eljen *Apponyi*“. *Tisza* plecă din sală, după el partisanii săi făcendu-i ovațiuni până în culoare. Pe altă ușe eși *Apponyi*, după el aderenții săi.

La 29 Ianuarie parlamentul a stat sub terorismul mulțimei de străde, și ministrii *Tisza*, *Baross*, *Fejervary* și *Szechenyi* au fost o oră întregă prisionerii ei.

Gabriel *Ugrom* vorbi pentru ultima

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

Poesii paporale din Săcele.

VI.

Verde fôia, bobă și linte,
Pnică de aț înainte
Di i mă-ti să te mărite.
Fôia verde d'aliord
Ca și eu oa să m'nsoră
Nu i mai potă duce de dor.
Verde fôia șolălea
Inșoră-te Dumneța
Să vedu, ce pomă i lua?
De vei lua-o mai frumoșă
Dumnețu să i ție casă.
De vei lua una ca mine
Dumnețu să i dea multă bine.
De vei lua-o mai așa
Să n'ai nici parte de ea.
De i lua-o mai grozavioră
Să dea Dumnețu să i möră.
Fircelul de iarbă negră
Ia vedu puica mea cea dragă,
Trece drumul nu mă ntrăbă.
Las' să trecă, trăba și facă
Parcă cineva mi-o rögă.
Las' să trecă, să i d'alégă,

Să i alégă doi și trei
Pân'oa da de ochii mei,
Că sunt negri ca ș'ai ei.
Nu te rog, nu te poftescu,
Eu ca tine mai găsescu,
Mai din nemă și mai din viță,
Nu ca tine-o rămășiță
Fată de cărciumăriță.

VII.

Verde fôia samuraștră,
Cine n'a iubită nevastă,
Nici să nu se ispitescă;
Că dragostea de nevastă
Te uscă, te face iască,
Te bagă n' bôla cănescă.
Dragostea de fată mare
Ca fasolea din căldare.
Când îi pui trei mânt de sare
Tu o gusti de e sărată
Și ea i dulce, leșinată.
Verde fôia mușetelu
Până i omulă tinerelu
Se ține dorul de el;
Omulă decă n'brăneșce
Dorul se călătoreșce
Dragostile l'ă părășce.

VIII.

Verde fôia tiriplicu,

De te-ar prinde neica n' crângu
Mijlocelul să țilă frângu
Și trei costițe d'arëndu.
Să i rupă salba dela gât
Să mergi la bărbat plângendu.
Măi bărbate, blăstămate
Alégă la babe nopte
Să mi scotă junghul din spate.
Mititică mi ești de stat
Și dulce la sărutat,
Mititică mi ești de trup
Și n'eléptă la cuvânt.
Mititică mi ești de ani
Și mi-ai dobândit dușman.
Hai cu neica la Focșani
Să i dau vinu de șapte ani,
Să te plimb cu armășari.
Să te scapă eu de dușman.
Din Focșani la București
Să i cumpăr haine domnesci,
Largi în șele, strimte n' pôle,
Cum stă bine la cocône!

IX.

Verde fôia trei sipici,
Lele cu codele lungi.
Și cu-o strungăreță n' diuți
Și străină de păriuți,
Ce mă faci să vinu p'aci

Desculț și făr de cipici
Numai cu țigara n' diuți?
Fôia verde trei șpance
Bate-o Dôme și-o ia drace
Curya nu mă lasă n' pace
Să iubesc pe care mi place.
Verde fôia batostat
De multe capu mi a dat
Și neica nu m'a lăsat.

X.

Verde fôia tiriplicu
Pe cel delu pe cel colnicu,
Pe cel drum cam părăsit
Vine-o pruncă și un voinicu;
Voinicu vine șuerându
Și pe murgulă buestrându.
Prunca vine suspinându
Și din gură-asa grăindu:
Verde fôia și-o cicore,
Pune-mă neică călare
La spatele Dumitale,
Că nu mai potă de picioare,
Că mi drumulă gloduroș
Nu mai potă merge pe jos.
Bucuroș puică te-ăș pune
Der murgu tineru de țile
Aghia!) mă duce pe mine.

*) Abca.

Oră susținându-și moțiunea. Galeria îl aplaudă. Dreptă ceru să se deșerte galeria, opoziția aplaudă împreună cu galeria. Președintele sună mereu și amenință, că pune să deșerte galeriile. Sgomotul devine infernal. Mulți deputați își părăsesc locurile, se vedeau brațe ridicate amenințându, pumni strinși, fețe roșii ca para focului.

După ce cu mare greutate se potolă larma, se face votarea cu apelul nominal. Din 450 deputați verificați, 267 votară pentru primirea legii, 141 contra ei, 41 au fost absentți. Un deputat opozițional strigă: „Asta-i scandalul!” Acestui strigăt aștig pe ceilalți deputați, cari strigară furioși: „Scandalul! Trădătorii ai patriei! Pungași!” Erăși se vedură pumni amenințându, ér de pe galerii strigară stundenții: „Vai de trădătorii patriei! Să mergem pe stradă și să-i primim acolo!”

Dintre deputații sași numai Adolf Zay și Iosif Filtsch votară contra legii cu opoziția moderată. Când profesorul Pulszky votă pentru lege, studenții de pe galerii îi strigară: „Abzug! Scandalul! Trădătorul!” Demonstrațiune i-au făcut studenții la universitate. Când au eșit deputații, studenții, amenințându cu pumnii pe unii deputați, strigară: „Vrem să vedem pe strădătorul Tisza! Unde s'a ascuns? Vrem să-i pregătim o primire cum i-se cuvine! La urma urmelor s'a spăriat domnișorul!” Mulțimea asemenea striga: „Vrem să vedem pe trădătorul Tisza! Atară cu lașul! Unde s'a ascuns? Altoeva nu vrem, dér am dori să-l vedem!”

Demonstrațiile, ce au urmat pe stradă, sunt cunoscute.

Literatură.

Preotul Român, diar bisericesc, scolaric și literar. Anul XV. Apare în Gherla odată pe lună în broșuri de câte 2 1/2 — 3 1/2 côle și costă pe an 4 fl. séu 10 franci. Proprietar, Redactor și Editor N. F. Negruțiu. — Nr. 2 dela 1 Februarie conține: Ioan Fekete Negruțiu (urmare); Studiu din Dreptul canonic, de Ioan Papiu; Despre sacramentalia (fine), de I. Boroș; Cuvânt de introducere în parohia, rostit de preotul Antoniu Precup cu ocaziunea introducerii sale ca preot în Rebrigóra; Conferința preotescă a tractului Gherlei, de I. Sonea, preotul Seplacului; Varietăți.

Amicul Familiei, diar beletristic și enciclopedic literar și ilustrațiun; apare în Gherla la 1 și 15 a fiă-cărei luni în mărime de câte 2—3 côle și costă pe an 4 fl., pentru România pe an 10 franci. Anul XIII. Proprietar, Redactor și Editor N. F. Negruțiu. — Nr. 3 dela 1 Februarie conține: Ioan F. Negruțiu (urmare); Influența mândriei, novelă org. (urmare), de Paulina Rovinar; În meșul nopții (poem în prosă), de Traian H. Pop; Amintiri din revoluțiunea anului 1848 în Transilvania, narate de d-na Maria Șuțu; Barca roza (poesia), de Iosif Popescu;

Poesii de Heinrich Heine (poesia), de C. Morariu; Diverse (sub rubrica acésta se cuprind mai multe sciri interesante); Ghicitoră de șac; Glume (cu ilustrațiuni).

Biserica gr. cat. din Deșiu.

Deșiu, 1 Făurariu 1889 n.

În 20 Ianuarie a. c. s'a cetit în adunarea poporului și a inteligenței darea de semă despre starea prezentă a averii eclesiei gr.-cat. din Deșiu, din care rezultând ca percepțiun 1393 fl. 38 cr., ca erogatiun 1199 fl. 22 cr., restul e de 196 fl. 16 cr., care adăugându-se la capitalul depus în casa de păstrare „kisegitő” de 3851 fl., cu obligațiunile de stat ale împrumutului național din 1854 de 650 fl. și cu dreptul regalului a 3 antique de pre anul 1888 de 79 fl. 30 cr., sunt astăzi 4855 fl. 46 cr. bani bisericesci, cu care este a se edifica biserica cea nouă.

Iată cum au sporit banii bisericesci: În 1881 era capitalul bisericii numai 800 fl. (veđi „Observatoriul” Nr. 18 din 1881). Inteligența subscrise în 1879 vre-o 400 fl., din cari până în 1882 eșiră 222 fl. 60 cr. (precum se vede din „Observatoriul” Nr. 61 din 1882). În 1883 capitalul se mări la 1700 fl. (Obser. Nr. 14 din 1883); în 1884 ajunse la 2300 fl. (Obser. Nr. 24 din 1884); în 1885 era 2550 fl. (veđi „Gazeta” Nr. 12 din 1885) și în 1887 3200 fl. (a se vedea „Gazeta” Nrii 45 și 94 din 1887) din care se pôte afla că bunul „Episcopu dela Gherla ne donă în vre-o 4 ani câte 300 fl. = 1200 fl.; d-lă Gabrielu Manu esoperă dela episcopul rom. cat. emerit contele Zichy dela Maierul 300 fl.; d. advocatū Augustinū Munteanu cedă în favoarea fondului bisericii o prețensiune ce avea la episcopul rom. cat. Fogarasi Michailu dela Alba-Iulia de 200 fl.; s'a sporit apoi din venitul balurilor populari și din mai multe colecte din chiria a 2 case ale eclesiei de 150 fl. anual, cum și cu procentele din capitalul depus, care a tot fructificat.

Dacă nu se spesau 400 fl. pentru un grajd de piétră la parohia în anul 1883 și pentru edificarea scôlei în 1886 vre-o 600 fl., capitalul bisericii creșcea și mai cu spor.

Acum în amintita conferința spre a ne sci orienta s'a predat planul bisericii compus de renumitul edificator de biserici prin cornul acesta de țără d. Laurențiu Zottich din Dindeleagu, și preliminarul speselor de edificare măiestrilor români din locu. Ioan Sichișanu și George Suleanu, ei se calculeze că ridicarea zidului și acoperirea bisericii cât va costa și despre rezultat să raporteze în Dumineca viitoare.

Tot atunci s'a ales o comisiune stătătoare din dd. Vasiliu Hossu jude r., Dr. Teodor Mihali, Georgiu Gradovic advocat și Florianu Hatasu cancelist ca să esamineze starea locului de biserici la cartea fonduară, de mai sunt ceva prețensiuni de esecutat, care asemenea să raporteze în Dumineca viitoare, când asemenea se va ține adunare în cauza edificării bisericii.

În 27 Ianuarie a. c. ținându-se a doua conferința tot în scola populară română, comisiunea de 4 inși prin dl. Dr. Mihali raportează, cumă în cartea fonduară are încă d. advocatū Augustin Munteanu cu d. jude reg. Hossu prețensiune intabulată pe grădina cu funda-

mentul bisericii; la care d. Hossu judele preda o chitanță de ștergere dela d. Munteanu, cari ambii donază prețensiunea lor de 300 fl. bisericii, ceea ce conferința a primită pe lângă espresiunea recunoștinței, și astfel se va limpedi fondul bisericesc prin destabulare. Alt-cum nu mai are nimenea nici o prețensiune asupra locului de biserici.

Măiestrii Sichișan și Suleanu arată că edificul bisericii — alu cărei fundament e scos până la țiocli încă din anul 1877 — se pôte gata și pune sub acoperemânt cu 6800 fl. v. a.

Findu-că fără 8000 fl. nu ne putem apuca de lucrul bisericii până la care sumă ne lipsesc încă 3144 fl. 54 cr. lângă capitalul de 4855 fl. 36 cr. ce avem — după discuțiun îndelungate, că cum și pe ce cale s'ar putea procura suma ce lipsește: cu o rivnă unanimă și demnă au făcut următoarele subscrieri Domnii:

Gavriliu Manu, advocatū 100 florin. Ioane Velea, protopop 100 fl. Dr. Teodor Mihali, advocatū și proprietar 200 fl. Augustin Munteanu, advocatū, iertă prețensiunea sa legală de 100 fl. Vasile Hossu jude reg. iertă încă prețensiunea sa legală de 100 fl. și mai apromite a da încă 50 fl. = 150 fl. Alexandru Cheresțiu, cand. de adv. 100 fl. Alex Bogdanu cancel. jud. 50 fl. Simeon Corpodeanu registrant orf. 50 fl. Florian Hatostu cancel. advi 20 fl. Petru Mureșianu, can. adv. 25 fl. Dr. Gavrilă Triponu, candd. adv. 20 fl. Ioan Mureșianu archiv. jud. 40 fl. Pavel Huza, cancel. jud. 30 fl. Vasile Petrișoru, cantor 25 fl.

Apoi poporeni: Ioan Sichișanu, murariu 30 fl. Georgiu Suleanu, lemariu 20 fl. Teodor Colceriu curat. prim. 50 fl. Vasile Bene, fétul 15 fl. Ioan Mașcanu econom 15 fl. Ioan Cosma, murariu 10 fl. Simion Cămpănu 10 fl. Mitru Condor econom 10 fl. Teodor Rednicu, econom 10 fl. Teodor Sesarmanu, petrariu 10 fl. Vasile Balmoșiu, murariu 10 fl. Ion Danuțiu, diariu 6 fl. Iacob Popu econom 5 fl. Vasile Florișca 4 fl., Ilie Micu, econom 2 fl. Vasile Farcașu, econom, 2 fl. Suma 1049 fl. v. a. care oferte benevole s'a hotărât a se solvi în rate până la 1 Iulie 1890.

Totodată s'au ales colectanți dd. Augustin Munteanu, Dr. Teodor Mihali și Ioane Velea protopopul, ca să întreprindă colecte în Deșiu și în Gherla, precum și la inteigența și poporeni, cari n'au fastu atunci de față; și s'au decis să se mai ceră ajutore dela toți prelații români gr. cat.

Trebu se amintesc, că în anul trecut II. Sa episcopul Michailu Pavel dela Orada-mare a dăruit bisericii noastre 50 fl. v. pentru care i-se aduce mulțamită publică.

Un curator bisericesc.

Din camerile române.

Senatul. Ședința dela 19 Ianuarie.

D-lă generalu Florescu face cunoscută încetare din viață a Arhiducelui moștenitoru a Austriei și propune, ca Senatul să adreseze o telegramă de condolență Camerei Seniorilor. — Propunerea e primită. Senatul trece în secțiun.

Camera. Ședința dela 19 Ianuarie.

D-lă Carp cere să se voteze un credit suplimentar de 40,000 lei pentru cheltuelile diplomatice. — Se admite cu 90 voturi contra 15.

D-lă Pogor face cunoscută Camerei nenorocirea ce a izbit pe monarchia vecină prin morțea Arhiducelui Rudolful și propune să se trimită telegrame de condolență președinților Camerilor din Viena și Pesta.

D-lă Cogălniceanu, interpretu unanimității deputaților, propune să se exprime guvernului centralu din Viena părerea de rău ce o simțim pentru pierderea durerosă ceată de glorioasă dinastia a Habsburgilor.

La ordinea zilei e alegerea președint-lui camerei. Se alege pe votare d-lă C. Grădișteanu. D-sa mulțumesc celor ce l'au ales și promite tuturor părțidelor, că va fi imparțial în dirigerea desbaterilor. Ca liberalu-conservatoru demnia-sa va căuta să unescă pe toți cari ađi sunt în divergență pentru micu cestiu, și speră că va reuși, pentru realizarea reformelor iminente care sunt cerute de țără într-o asemenea crisă economică.

D nii deputați trec în secții.

Convocare.

Reuniunea de împrumut și păstrare „Speranța” din Borgoprund va ține Adunare generală în Borgoprund la 24 Februarie 1889 la 2 ore p. m.

Obiectele:

1. Censurarea rațiunilor, statorirea bilanțului și împărțirea dividendelor;
2. Propunerile consiliului de inspecțiune;
3. Propunerile direcțiunei;
4. Propunerile membrilor.

Pentru casul când la acestu terminu nu s'ar aduna membrii de ajuns, în înțelesul statutului, tot prin acestu anunciu se convoca a doua adunare generală pe 6 Martie a. c. la 2 ore p. m.

Borgoprund, 24 Ianuarie 1889.

Directorele reuniunei:

Dr. N. Hanganuț.

Logodnă.

D-lă Augustin Almășanu, teologu absolutu de Blașu, din comuna Boziășu, s'a logodit cu d-ra Aurelia Popu, fiica fostului protopop și inspectoru scolaru Augustin Popu din Alba-Iulia.

Dorim fericire tinerei părech!

DIVERSE.

Sporirea tigrilor. Locuitorii provinciei Bantam, pe insula Iava, sunt nevoiți să părăsescă țera, fiindcă tigrii s'au sporit în munți și în păduriștea de tare, încatu pe fiecare an le cadu jertfa sute de omeni și mii de vite. Guvernul olandez, care stăpănesc Iava și care nu vré să se despopuleze provincia Bantam, a trimis un însemnat număr de soldați să stăpănesc bestii și le-a promis un premiu de 400 franci de fiecare tigrucisut orl prinsu.

Necrolog.

Neconsolabila soție Ecaterina, fiul Aurel și ficele Stela și Lucreția, au durerea a face cunoscutu tuturor rudelor, amicilor și cunoscuților pierderea prea iubitelor lor soți și părinte, Petre Arhimandrescu, încetat din viață la 6 ale curente.

Inmormântarea s'a făcutu la cimitirul Șerbanu-Vodă. — Bucuresci, Ianuarie 1889. Fie'i memoria binecuvântată.

Cursul pieței Brașov

din 31 Ianuarie st. n. 1889.

Banote romănesci	Cump.	9.25	Vënd.	9.27
Argint romănesc	-	9.15	-	9.20
Napoleon-d'or	-	9.55	-	9.57
Lire turcesc	-	10.80	-	10.88
Imperial	-	9.80	-	9.88
Galben	-	5.60	-	5.69
Scris. fonc. „Albina” 6%	-	101.-	-	-
„ „ 5%	-	98.-	-	98.5
Ruble rusesc	-	127.-	-	128.-
Discontul	-	6 1/2	-	4 1/2 pe an

Cursul la bursa de Viena

din 4 Februarie st. n. 1889

Renta de aur 4%	-	-	-	101.80
Renta de hărtă 5%	-	-	-	98.40
Împrumutul căilor ferate ungare	-	-	-	145.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de oest ungare (1-ma emisiune)	-	-	-	99.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de oest ungare (2-a emisiune)	-	-	-	-
Amortisarea datoriei căilor ferate de oest ungare (3-a emisiune)	-	-	-	114.75
Bonuri rurale ungare	-	-	-	105.-
Bonuri cu clasa de sortare	-	-	-	105.-
Bonuri rurale Banat-Timiș	-	-	-	105.-
Bonuri cu cl. de sortare	-	-	-	105.-
Bonuri rurale Transilvanie	-	-	-	105.-
Bonuri croato-slavone	-	-	-	104.-
Losurile pentru regularea Tisei și Șeghedinului	-	-	-	124.70
Renta de hărtă austriacă	-	-	-	82.90
Renta de argint austriacă	-	-	-	83.55
Renta de aur austriacă	-	-	-	111.80
Loșuri din 1860	-	-	-	141.-
Acțiunile băncii austro-ungare	-	-	-	89.2.-
Acțiunile băncii de credit ungar	-	-	-	812.50
Acțiunile băncii de credit austr.	-	-	-	811.80
Galben împărătesc	-	-	-	5.67
Napoleon-d'or	-	-	-	9.55 1/2
Mărci 100 imp. germane	-	-	-	59.12 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	-	-	-	120.75

Editor și Redactor responsabilu
Dr. Aurel Mureșianu

Și mi' murgulă tinerele,
Tinerel și mititelu,
Nu pot merge doi pe elu.
Verde fôia ș'olalea
După murgul se pleca
Măna'n brău că mi-o punea
Frumușel mi-o săruta
Și pe murgul mi-o asvêrea,
Drum prin codri ș'apuca.
Verde fôia și-o cicora,
Mă rog codru Dumitale
Că la frățioru mai mare
Să mă laș sub umbra ta
Cu-acea puică tinerea.
Bucuros mi-te-aș lăsa
Da și-e puica tinerea
Și frunța mi-s'a usca
Voinicii m'or blăstema.
Frunțuță rugulețu,
Haide, haide murgulețu
Pân' s'o-a face pèrul crețu
Și codița ciuciumețu,
S'ajungem în satu cu sôre
Ne-așteptă cu demăncare.
Verde fôia iartă grasă
Cătă, căță negurătă
Iate mai de dimineță
De pe lungul drumului
De pe căma murgului

Că m'apucă ziua 'n satu,
Și mi' frică de legatū
Că'i puica de căpètatū.
XI.
Verde fôia rugulețu
Haide, haide murgulețu
Pân' s'o-a face pèrul crețu
Și codița ciuciumețu.
Verde fôia d'arnătu
La puicuța de demultū
Că m'astèptă să mă ducū.
Verde fôia iarbă grasă
La puicuța cea frumôșă
Că m'astèptă bucurosă
Cu bucatele pe masă
Cu ocaua plină, rasă
Și-o găină friptă, grasă,
Cu rochița'n brău sumesă
Cu ochi negri pe ferestră.
Totu se uită'n calea noastră
Verde fôia rugulețu
Viua puică de mă veđi
Până sunt grânele verđi.
Că decă s'orū mai usca
S'orū usca, s'orū secera,
Seiu că nu mi'i mai vedea.

Nr. 2225.

„ALBINA“ institutului de credit și de economii în Sibiu.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „ALBINA“ se invită prin acesta în virtutea § 20 alii statutelor societății la a XVI-a ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ, care se va ține în Sibiu la 29 Martie 1889 st. n. înainte de amiază la 10 ore în casa institutului (strada Baier, Nr. 1).

Obiectele:

- 1. Raportul anual al Direcțiunii, bilanțul anului de gestiune 1888 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat, conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea prețului marcelor de prezență pe anul curent.
5. Alegerea alor patru membri în consiliul de Direcțiune în sensul §§-lor 36 și 37 din statute.

Domnii acționari, cari în sensul §§ 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotențiați, sunt rugați să depună acțiunile și eventuală dovedile de plenipotență, celă multă până Marti în 26 Martie a. c. st. n. 6 ore p. m. la cassa Centralei în Sibiu sau la a filialei în Brașov.

Sibiu, 4 Februarie 1889.

Direcțiunea institutului.

Avisul d-lor abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primit diarul nostru până acum.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

Totodată facem cunoscută tuturor D-lor abonați, că mai avem din anii trecuți numerii pentru completarea colecțiilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrațiune în casă de trebuință.

ABONAMENTE

la „GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

- pe trei luni . . . . . 3 fl. —
„ șese luni . . . . . 6 fl. —
„ un an . . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

- pe trei luni . . . . . 10 franci
„ șese luni . . . . . 20 „
„ un an . . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

- pe an . . . . . 2 fl.
pe șese luni . . . . . 1 fl.
pe trei luni . . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

- pe an . . . . . 8 franci
pe șese luni . . . . . 4 „
pe trei luni . . . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Iunie 1888.

Table with multiple columns showing train routes and schedules between cities like Budapest, Arad, Sibiu, and Cluj. Includes sub-sections for various lines and specific train types.